

**Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013**

**Zalecenia w zakresie systemu obiegu środków finansowych w ramach  
Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko**

*Z dnia ..... 2009 r.*



MINISTERSTWO  
ROZWOJU  
REGIONALNEGO

UNIA EUROPEJSKA  
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI  
EUROPEJSKI FUNDUSZ  
ROZWOJU REGIONALNEGO



## **SPIS TREŚCI**

Rozdział 1 - Podstawy prawne .....	3
Rozdział 2 – Zakres informacji.....	3
Rozdział 3 - Planowanie dochodów/przychodów i wydatków w ramach PO liŚ .....	4
Rozdział 4 – Prognozowanie płatności w PO liŚ.....	8
Rozdział 5 - Przekazywanie środków finansowych w PO liŚ .....	8
5.1. Schemat przekazywania środków finansowych w PO liŚ (zasady ogólne).....	8
5.2. Schemat przekazywania środków finansowych w PO liŚ (specyfika programu).....	9
5.3. Struktura rachunków .....	10
5.4. Odsetki .....	11
Rozdział 6 - Wnioskowanie o płatność w ramach PO liŚ .....	12
Rozdział 7 - Zwrot kwot i rejestr kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych .....	15
7.1. Ścieżka zwrotów.....	15
7.2. Rejestr kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych .....	15
Rozdział 8 – Załączniki.....	16

## Rozdział 1 - Podstawy prawne

Dokument konsoliduje informacje zawarte w następujących aktach prawnych i dokumentach:

- rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 (z późn. zm.);
- rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (z późn. zm.);
- ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 249, poz. 2104, z późn. zm.);
- ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 227, poz. 1658, z późn. zm.);
- decyzji Komisji Europejskiej z 7 grudnia 2007 r. zatwierdzającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, (przyjęty przez Radę Ministrów dnia 29 listopada 2006 r.);
- wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO IiŚ;
- wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń z dnia 24 września 2007 r.;
- wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach NSRO na lata 2007-2013;
- rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007 r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych (z późn. zm.).

**Dokument wchodzi w życie w ciągu 7 dni od daty zaakceptowania przez właściwego członka kierownictwa MRR, wskazanej na stronie tytułowej.**

## Rozdział 2 – Zakres informacji

Dokument ma na celu przedstawienie informacji na temat procesów zachodzących w ramach PO Infrastruktura i Środowisko związanych z przekazywaniem środków finansowych na realizację projektów pomiędzy poszczególnymi uczestnikami systemu, w tym planowania, wydatkowania i rozliczania środków.

W dokumencie używane są następujące skróty:

<b>BP</b>	budżet państwa
<b>CKPŚ</b>	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
<b>CSIOZ</b>	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia
<b>CUPT</b>	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
<b>EFRR</b>	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
<b>EUR</b>	Skrót waluty EURO
<b>FP</b>	finanse publiczne
<b>FS</b>	Fundusz Spójności
<b>IC</b>	Instytucja Certyfikująca
<b>INiG</b>	Instytut Nafty i Gazu
<b>IP</b>	Instytucja Pośrednicząca
<b>IPII/IW</b>	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca

<b>IPIEO</b>	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
<b>IZ</b>	Instytucja Zarządzająca
<b>KE</b>	Komisja Europejska
<b>KFD</b>	Krajowy Fundusz Drogowy
<b>MF</b>	Ministerstwo Finansów
<b>MG</b>	Ministerstwo Gospodarki
<b>MKiDN</b>	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
<b>MNiSW</b>	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
<b>MRR</b>	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
<b>MZ</b>	Ministerstwo Zdrowia
<b>MS</b>	Ministerstwo Środowiska
<b>MI</b>	Ministerstwo Infrastruktury
<b>NFOŚiGW</b>	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
<b>NSRO</b>	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
<b>OPI</b>	Ośrodek Przetwarzania Informacji
<b>PO</b>	Program Operacyjny
<b>PO liŚ</b>	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
<b>PT</b>	Pomoc techniczna
<b>RZGW</b>	Regionalne zarządy gospodarki wodnej
<b>Tabele finansowe</b>	Indykatorywna tabela finansowa zobowiązań dla PO liŚ stanowiąca załącznik nr 3 do „Szczegółowego opisu priorytetów PO liŚ w ramach NSRO 2007-2013
<b>WFOŚiGW</b>	Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
<b>WWPE</b>	Władza Wdrażająca Programy Europejskie

Dokument w zakresie opisu sposobu obiegu środków finansowych a w szczególności zapewniania środków z dotacji rozwojowych przez IPII/IW na wypłaty na rzecz beneficjentów obowiązuje do czasu wejścia w życie nowelizacji ustawy o FP, zmieniającej system przekazywania środków finansowych w ramach środków pochodzących z budżetu UE.

W pozostałym zakresie dokument zachowuje moc obowiązującą, w szczególności co do:

- sposobu wnioskowania o płatność (rozdział 6);
- sposobu poświadczania wydatków (rozdział 6);
- sposobu prognozowania wydatków do KE (rozdział 4);
- prowadzenia rejestru kwot podlegających procedurze odzyskiwania i wycofanych (rozdział 7).

Dokument nie zawiera opisu sposobu obiegu środków finansowych, w przypadku realizacji projektów drogowych finansowanych poprzez KFD. Wszelkie regulacje w tym zakresie zawiera stosowna ustawa.

### **Rozdział 3 - Planowanie dochodów/przychodów<sup>1</sup> i wydatków w ramach PO liŚ**

System zarządzania finansowego w ramach NSRO na lata 2007-2013 odbiega znacząco od systemu przyjętego dla okresu realizacji Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006. W celu uproszczenia zarządzania finansowego podjęto decyzję o włączeniu środków z UE do budżetu państwa.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o finansach publicznych środki pochodzące z EFRR oraz FS wpływające z KE jako płatności zaliczkowe, okresowe i salda końcowego (zgodnie z art. 76 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006), służące realizacji PO liŚ, gromadzone są na rachunkach prowadzonych w EUR i zarządzanych przez Ministra

<sup>1</sup> W rozumieniu ustawy o finansach publicznych i innych ustaw, środki otrzymane w formie dotacji rozwojowej są dla niektórych jednostek przychodami.

Finansów. Na podstawie jego dyspozycji, przedmiotowe środki, po ich przewalutowaniu na PLN, przekazywane są na rachunek centralny dochodów budżetu państwa i ujmowane w odrębnej części budżetowej. Częścią tą dysponuje Minister Finansów.

Wobec powyższego beneficjenci realizujący projekty w ramach PO liŚ nie otrzymują dofinansowania bezpośrednio z budżetu UE ale z budżetu państwa:

- beneficjenci nie będący państwowymi jednostkami budżetowymi - otrzymują dofinansowanie z budżetu państwa w formie tzw. dotacji rozwojowej od właściwej instytucji biorącej udział w systemie zarządzania i kontroli PO liŚ (IP lub IP II/IW);
- beneficjenci będący państwowymi jednostkami budżetowymi – korzystają ze środków objętych planem finansowym (nie otrzymują dofinansowania w formie dotacji rozwojowej) lub finansują wydatki z innych źródeł, jeśli odrębne przepisy przewidują taką możliwość.

W każdym przypadku podstawą przekazania środków/udzielenia dofinansowania jest umowa o dofinansowanie (lub decyzja w przypadku PT dla IZ) oraz wnioski beneficjenta o płatność, o których mowa w rozdziale 6.

Zgodnie z powyższym, wydatki na realizację poszczególnych priorytetów/działań PO liŚ (w tym uwzględniające wielkość dotacji rozwojowych planowanych do udzielenia w danym roku budżetowym) planowane są w częściach budżetowych właściwych dysponentów głównych, będących odpowiednimi IP (sektor środowiska, infrastruktury, energetyki, kultury, zdrowia, szkolnictwa wyższego).

Zgodnie z art. 120 ust. 3a ustawy o FP materiały do ustawy budżetowej w zakresie środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności przedstawia Ministrowi Finansów Minister Rozwoju Regionalnego, który zbiera i zgłasza informację w przedmiotowym zakresie Ministrowi Finansów zgodnie z jego wymaganiami określonymi corocznie w rozporządzeniu określającym szczegółowy sposób, tryb i terminy opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej.

Poszczególni dysponenci części budżetowych pełniący funkcję IP przesyłają, w terminach i formatach narzuconych w ww. rozporządzeniu MF (oraz na prośbę MRR), plany dochodów i wydatków budżetu państwa na trzy kolejne lata. Dodatkowo przy sporządzaniu tych planów kierować się należy poniższą metodologią<sup>2</sup>:

1. Dysponenci (IP) dokonują oszacowania liczby i charakteru realizowanych projektów oraz kwoty przyznanego dofinansowania na podstawie harmonogramu konkursów i innych form naboru projektów planowanych do przeprowadzenia w najbliższych latach – w celu określenia wartości potencjalnych wydatków kwalifikowalnych. Wydatki te powinny zostać przypisane do właściwego priorytetu i działania, z wydzieleniem (w miarę możliwości) podziału na poszczególne typy beneficjentów. Dane powinny zostać opracowane dla całego sektora, za który IP jest odpowiedzialna. Jeśli w ramach danego sektora ponoszone będą wydatki w częściach budżetowych nie leżących w kompetencji IP, to mimo wszystko IP powinna zweryfikować i zaakceptować wydatki planowane do poniesienia w innych częściach budżetowych, jako że będą one związane z realizacją określonych priorytetów, za które odpowiedzialna jest dana IP. Ponadto IP powinna zebrać i zaakceptować zgłoszenia w zakresie projektów realizowanych oraz planowanych do realizacji, w odniesieniu do których taka wiedza w IP lub IW istnieje. IP powinna ustalić system i terminy zbierania powyższych danych we własnym zakresie.
2. W trakcie prac nad projektem budżetu na rok kolejny, opracowane przez IP i przekazywane do IZ właściwe druki i formularze budżetowe powinny przedstawiać dane w podziale na poszczególne priorytety i działania. Jednocześnie w nawiązaniu do informacji zawartej w pkt. 1, oprócz formularza zawierającego dane w zakresie części

---

<sup>2</sup> Zgodnie z Wytocznymi MRR w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń z dnia 24.09.2007 r. oraz specyfiką PO liŚ

budżetowej leżącej w kompetencji IP, należy dołączać informacyjnie formularz zawierający dane odnoszące się do planowanych wydatków w ramach danego sektora, ale obejmujący wszystkie inne części budżetowe, w których takie wydatki zostały zaplanowane. Zagwarantuje to koordynację planowania wydatków na program operacyjny zarówno przez IZ jak i IP, a dodatkowo IZ uzyska pewność, iż kwoty zostały zweryfikowane i zaakceptowane przez IP.

3. W uzasadnieniu do zgłoszonych kwot należy zawrzeć szczegółowy opis planowanych do realizacji zadań, umożliwiający identyfikację zadania, jego zakres, koszt i źródła finansowania.
4. Biorąc pod uwagę montaż finansowy właściwy dla danego typu beneficjentów (w ramach danego priorytetu/działania), dysponenti dokonują szacunku:
  - a) - wysokości finansowania projektów z budżetu państwa – należy wskazać wielkość środków odpowiadających dofinansowaniu, które będzie przekazane/udzielone umową o dofinansowanie (tj.: wkład UE oraz ewentualnie wkład budżetu państwa – jeśli w danym przypadku taką możliwość przewidują tabele finansowe PO liŚ),
    - wielkość środków pochodzących z budżetu państwa, które przeznaczone zostaną na pokrycie wydatków kwalifikowalnych (jako wkład własny beneficjenta w rozumieniu umowy o dofinansowanie<sup>3</sup>), jak również wielkość tych środków pochodzących z budżetu państwa, które przeznaczone zostaną na pokrycie wydatków niekwalifikowalnych;
  - b) zapotrzebowania na pozostałe źródła finansowania projektów (środki jednostek samorządu terytorialnego, inne środki publiczne, środki prywatne).
5. Następnie dysponenti, na żądanie IZ (lub właściwej komórki MRR w zakresie koordynacji planowania budżetowego), dokonują oszacowania przewidywanego poziomu dochodów budżetu państwa z tytułu płatności zaliczkowych i okresowych. Do sporządzenia takiego szacunku uwzględnia się przewidywany czas niezbędny na dokonanie certyfikacji poniesionych wydatków wobec KE oraz weryfikacji tych wydatków przez KE. Część refundacji na rzecz pozabudżetowych beneficjentów może nastąpić w roku późniejszym niż rok poniesienia wydatków przez wspomnianych beneficjentów, co zmniejsza zapotrzebowanie na środki budżetu państwa na dany rok. Z drugiej strony, w danym roku mogą mieć miejsce płatności stanowiące refundację wydatków poniesionych z pozabudżetowych środków w latach wcześniejszych, co zwiększa zapotrzebowanie na środki budżetu państwa na dany rok.

Wszystkie powyższe dane przekazywane są do MRR.

IZ dokonuje weryfikacji przedstawionych danych w szczególności pod kątem, czy planowane kwoty wydatków zgłoszone przez jednego lub kilku dysponentów nie są zbyt wysokie (tak aby łącznie nie przekroczyć np. alokacji przewidzianej na dane działanie lub priorytet) lub zbyt niskie (zagrożające zachowaniu zasady  $n+3/n+2$ , i tym samym niewykorzystaniem dostępnej alokacji), w stosunku do danych zawartych w tabelach finansowych na rok bieżący oraz zgodności z ustawą o FP. Ewentualne uwagi IZ przekazuje właściwemu dysponentowi, który przedstawia stosowne wyjaśnienia i w razie konieczności dokonuje korekt w formularzach. IZ może również zwrócić się do właściwej IP z prośbą o pomoc w weryfikacji formularza, w którym dysponent zaplanował środki na realizację PO liŚ, jeśli dotychczas IZ nie otrzymała od właściwej IP informacji o kwotach możliwych do akceptacji na realizację PO w częściach budżetowych, z których mogłyby być realizowane projekty w danym sektorze (patrz. informacja w pkt. 2 powyżej).

---

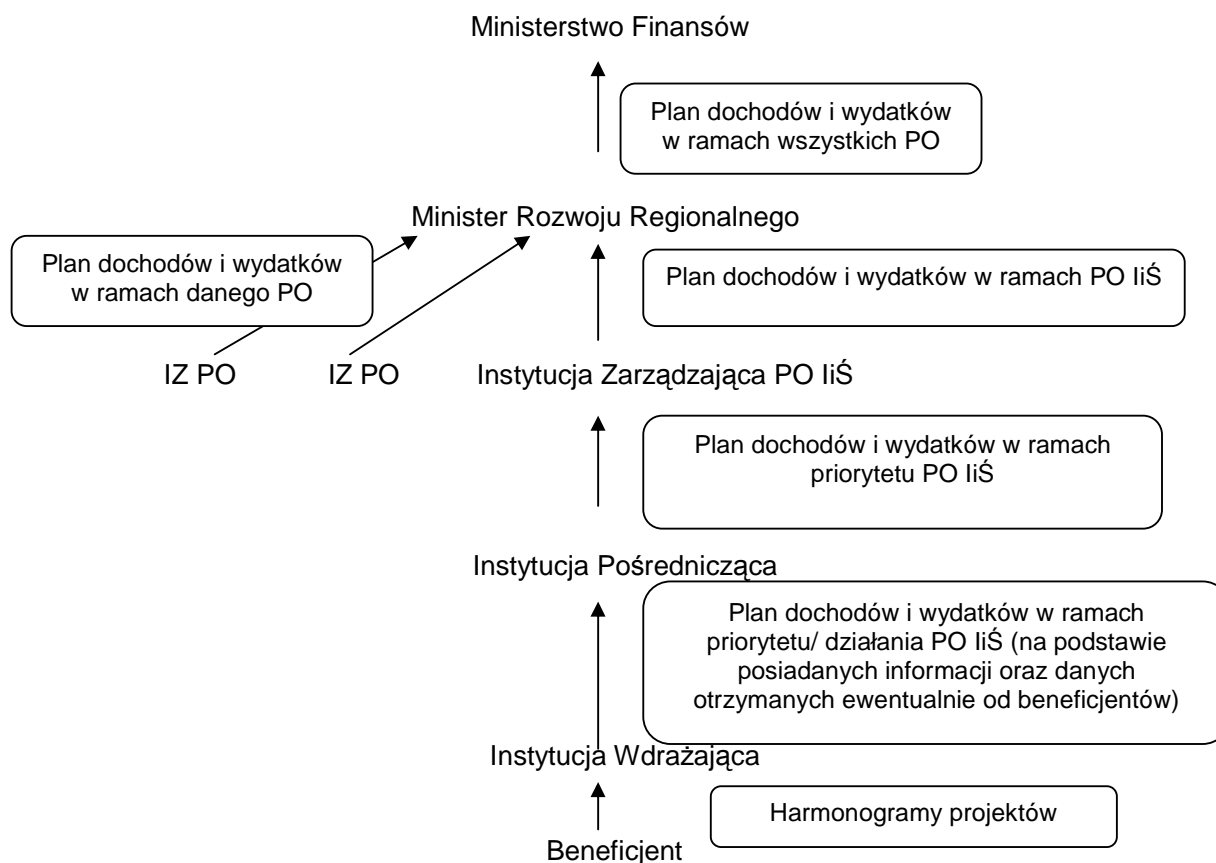
<sup>3</sup> Dotyczy sytuacji, w której zgodnie z odrębnymi przepisami beneficjent zobowiązany jest zapewnić tzw. „minimalny wkład własny”, a z różnych powodów, wkład ten będzie pochodził z budżetu państwa (np. niektórzy beneficjenci priorytetu 11)

Środki, co do których na etapie planowania budżetowego nie ma możliwości dokonania szczegółowego podziału wg klasyfikacji budżetowej oraz wydatki na realizację projektów realizowanych w ramach PO liŚ, które otrzymały w roku poprzednim decyzje Ministra Finansów o zapewnieniu finansowania realizacji przedsięwzięcia, zostaną ujęte w rezerwie celowej budżetu państwa. W trakcie prac nad projektem ustawy budżetowej na rok kolejny, Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Rozwoju Regionalnego, może część wydatków zgłoszonych przez poszczególnych dysponentów, ująć w rezerwie celowej budżetu państwa. Dotyczy to zwłaszcza wydatków co do których nie ma pewności, że zostaną zrealizowane w danym roku budżetowym. Środki dostępne w rezerwie celowej uruchamiane będą przez Ministra Finansów na wniosek Ministra Rozwoju Regionalnego. Minister Rozwoju Regionalnego każdego roku określa procedurę uruchamiania rezerwy oraz dokonuje alokacji środków dostępnych w rezerwie pomiędzy poszczególne programy operacyjne.

Ostateczne informacje ujmowane są, zgodnie z art. 206 ustawy o FP, w postaci załącznika do ustawy budżetowej. Informacje te będą określać:

- 1) środki na realizację PO, w tym m. in. środki z budżetu UE, z BP, z budżetu jednostek samorządu terytorialnego,
- 2) planowane w roku budżetowym i kolejnych dwóch latach dochody budżetu państwa z tytułu wpływu środków z budżetu UE,
- 3) planowane w roku budżetowym i kolejnych dwóch latach wydatki na realizację PO,
- 4) plan wydatków budżetu państwa w roku budżetowym na finansowanie PO w szczególowości klasyfikacji budżetowej: część, dział, rozdział.

**Rys. 1 Schemat przepływu informacji w zakresie przygotowania planu dochodów i wydatków budżetu państwa w ramach PO liŚ**



## **Rozdział 4 – Prognozowanie płatności w PO liŚ**

Zagadnieniem powiązanim z planowaniem dochodów/przychodów i wydatków jest planowanie wystąpień do KE o refundację poniesionych wydatków. Zgodnie z art. 76 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku państwa członkowskie przesyłają do KE tymczasową prognozę dotyczącą ich prawdopodobnych wniosków o płatność na bieżący oraz kolejny rok budżetowy.

Wobec powyższego w terminie najpóźniej do 5 kwietnia danego roku IZ przesyła do IC prognozy wydatków, jakie wykazane zostaną w danym roku oraz roku następnym w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz wnioskach o płatność okresową przedkładanych do IC.

IZ sporządza takie prognozy w oparciu o dane dostarczane przez IP zgodnie ze wzorem formularza stanowiącym Załącznik nr 1 „Wzór formularza Prognoz Płatności”. Nadesłane przez IZ prognozy płatności IC po przeliczeniu na EUR przekazuje do KE.

Szczegółowy opis do formularza zawierającego prognozy płatności jak również terminy jego sporządzania i aktualizacji stanowi Załącznik Nr 1a „Instrukcja wypełniania formularza Prognoz Płatności”.

## **Rozdział 5 - Przekazywanie środków finansowych w PO liŚ**

### **5.1. Schemat przekazywania środków finansowych w PO liŚ (zasady ogólne)**

Niniejszy podrozdział dotyczy sytuacji, w których IP/II/IW oraz beneficjenci nie są państwowymi jednostkami budżetowymi. Wszystkie pozostałe przypadki szczególne wynikające ze specyfiki PO liŚ opisano w podrozdziale 2.

Jak wspomniano w rozdziale 3, środki przeznaczone na realizację poszczególnych priorytetów/działań PO liŚ będą zaplanowane w częściach budżetowych właściwych dysponentów głównych i gromadzone na ich rachunkach wydatków bieżących (tj. Ministra Rozwoju Regionalnego jako IZ oraz Ministra Środowiska, Ministra Infrastruktury, Ministra Gospodarki, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Zdrowia, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – jako IP).

IZ, jak również każda IP oraz IP/II/IW będąca państwową jednostką budżetową posiada w swoim budżecie także środki na pokrycie wydatków związanych z realizacją Roczego Planu Działań PT.

Zgodnie z art. 202 ust. 2 pkt 2 ustawy o FP dysponenci główni udzielają dotacji rozwojowych IP/II/IW (nie będącymi państwowymi jednostkami budżetowymi) na podstawie i z przeznaczeniem na realizację powierzonych jej w drodze porozumienia/umowy zadań, w tym udzielanie dalszych dotacji dla beneficjentów projektów. Wielkość dotacji udzielonych IP/II/IW nie może przekroczyć limitu wydatków określonych na dany rok na ten cel w ustawie budżetowej. Alokacji środków pomiędzy poszczególne IP/II/IW dokonuje właściwa IP. IP dokonuje wypłat dotacji rozwojowych dla IP/II/IW zgodnie z trybem, terminami i warunkami określonymi w umowie dotacji. Kwestie związane z odsetkami narosłymi od środków dotacji określa podrozdział 4.

Kwota przedmiotowej dotacji powinna obejmować wysokość dotacji planowanych do udzielenia beneficjentom przez daną IP II/IW (dotacja na realizację Roczego Planu Działań PT zostanie udzielona na podstawie umowy o dofinansowanie).

IP II/IW nie będąca państwową jednostką budżetową gromadzi otrzymane środki na otworzonym w tym celu oddzielnym oprocentowanym rachunku/subkoncie służącym do obsługi powierzonych jej działań<sup>4</sup>.

IP II/IW ze środków pozostających w jej dyspozycji na realizację PO liŚ dokonuje wypłat dla beneficjentów (nie będących państwowymi jednostkami budżetowymi) realizujących projekty w ramach PO liŚ w formie:

- 1) zaliczki – zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz, jeśli zaliczka uruchamiana jest w kilku transzach - na podstawie wniosków o płatności w odniesieniu do drugiej i kolejnej transzy;
- 2) płatności pośredniej i końcowej - zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz na podstawie wniosków o płatności pośrednie i końcowe.

Umowa o dofinansowanie stanowi jednocześnie umowę dotacji, o której mowa w art. 209 ustawy o FP.

W przypadku, gdy dany beneficjent otrzymuje także współfinansowanie ze środków budżetu państwa, dotacja rozwojowa również uwzględni te środki. Szczegółowe zasady ujęte będą w umowie o dofinansowanie.

Z art. 80 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 wynika ponadto zasada „niepodzielności płatności na rzecz beneficjentów”. Instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności mają zapewnić, aby beneficjenci otrzymali pełną kwotę wkładu ze środków publicznych możliwie najszybciej i w całości. Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada się żadnych opłat szczególnych lub innych opłat o równoważnym skutku, które powodowałyby zmniejszenie kwot wypłacanych beneficjentom.

Beneficjent dotacji rozwojowej zobowiązany jest do rozliczenia otrzymanych środków w terminie 60 dni od daty zakończenia realizacji projektu (w przypadku beneficjentów realizujących projekty na podstawie umów o dofinansowanie) lub najpóźniej w terminie 90 dni od dnia zakończenia realizacji programu (w przypadku IP II/IW otrzymujących dotacje rozwojowe w celu dalszego przekazania beneficjentom na podstawie umów o dofinansowanie).

Jednocześnie zgodnie z art. 144 ust. 1 ustawy o FP dotacje udzielone z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego lub w terminie określonym w rozporządzeniu dotyczącym wykazu niezrealizowanych wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, podlegają zwrotowi w terminie do 15 lutego następnego roku albo w terminie 21 dni od dnia określonego w tym rozporządzeniu. Zasada ta dotyczy dotacji rozwojowej otrzymanej przez beneficjenta w formie zaliczki. Szczegółowe regulacje w tym zakresie zawiera umowa o dofinansowanie.

## **5.2. Schemat przekazywania środków finansowych w PO liŚ (specyfika programu)**

Nie wszystkie IP II/IW lub beneficjenci mogą otrzymywać dotację rozwojową zgodnie z zasadami określonymi w podrozdziale 1. W ramach PO liŚ można bowiem wyróżnić następujące grupy jednostek pełniących funkcje IP II/IW oraz beneficjentów:

- 1) IP II/IW będące państwowymi jednostkami budżetowymi oraz uczestniczące w przepływach finansowych w ramach PO liŚ: CUPT, CSIOZ oraz beneficjenci będący państwowymi jednostkami budżetowymi: np. GDDKiA, RZGW;
- 2) IP II/IW będące państwowymi jednostkami budżetowymi, ale nie uczestniczące w przepływach finansowych w ramach PO liŚ (nie udzielające dotacji): WWPE;

---

<sup>4</sup> Zastosowanie takiego rozwiązania jest niezbędne ze względu na konieczność wykazywania i zwracania odsetek od otrzymanej kwoty dotacji, zgodnie z rozporządzeniem MRR z dnia 7 września 2007 r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych.

- 3) IP/II/IW i beneficjenci będący pozostałymi jednostkami sektora finansów publicznych lub nie należący do sektora finansów publicznych, np. NFOŚiGW, WFOŚiGW, INiG, OPI, IPIEO, CKPŚ.

**Ad. 1)** Wskazane w tej grupie IP II/IW oraz beneficjenci posiadają środki na realizację PO w ramach limitów wydatków określonych w swoich planach finansowych (w tym wydatki na realizację Planów Działań PT) i nie otrzymują dotacji rozwojowych z IP lub IP II/IW. Wynika to z istoty jednostki budżetowej, o której mowa w art. 20 ustawy o FP, która definiuje jednostkę budżetową jako jednostkę organizacyjną sektora finansów publicznych pokrywającą swoje wydatki bezpośrednio z budżetu a pobrane dochody odprowadzającą na rachunek dochodów budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto jest to zgodne z art. 202 ust. 2 pkt 1 ustawy o FP, która przewiduje „finansowanie wydatków państwowych jednostek budżetowych związanych z realizacją programów”. IP/II/IW z tej grupy powinny zawrzeć porozumienie z IP, na podstawie którego będą funkcjonować, zgodnie z art. 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, natomiast zasady realizacji projektów przez beneficjentów z tej grupy będą, tak jak w pozostałych przypadkach ogólnych, regulować stosowne umowy o dofinansowanie. Należący do tej grupy beneficjenci oraz instytucje, pomimo iż sporządzają wnioski beneficjenta o płatność i/lub poświadczenia i deklaracje wydatków oraz wnioski o płatność, nie otrzymują również fizycznie na swoje konta refundacji za poniesione przez nich wydatki od instytucji wyższego szczebla. Środki w formie refundacji wpływają z KE na rachunek zarządzany przez Ministra Finansów a następnie są przekazywane bezpośrednio na rachunek dochodów budżetu państwa.

Z kolei IP/II/IW z tej grupy podpisują z beneficjentami (nie będącymi państwowymi jednostkami budżetowymi) umowy o dofinansowanie i wypłacają środki w postaci dotacji rozwojowych. Ww. umowy opierają się na zapisach art. 209 ustawy o FP (zakres umowy określony jest w ust. 2). Przepływy finansowe funkcjonują zatem tylko na poziomie IP/II/IW – beneficjent.

**Ad. 2)** Szczególnym przypadkiem jest WWPE, jako IW dla XI priorytetu PO liŚ „Kultura i dziedzictwo kulturowe”.

WWPE to państwowa jednostka budżetowa podległa Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, natomiast środki na realizację ww. priorytetu będą zaplanowane w części budżetowej, której dysponentem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pełniący funkcję IP. IP zadecydowała, iż WWPE nie będzie uczestniczyła w przekazywaniu środków finansowych w ramach PO liŚ. WWPE powinna natomiast zaplanować, w porozumieniu z MKiDN, w części budżetowej podległej MSWiA, środki na realizację Roczego Planu Działań PT.

**Ad. 3)** IP II/IW i beneficjenci należący do tej grupy otrzymują dotacje rozwojowe od IP lub IP/II/IW i funkcjonują zgodnie z zasadami wskazanymi w podrozdziale 1.

### **5.3. Struktura rachunków**

IZ, IP oraz IP/II/IW i beneficjenci (będący państwowymi jednostkami budżetowymi) gromadzą środki na realizację PO liŚ na swoich rachunkach wydatków bieżących. Operacje księgowane na danym rachunku powinny umożliwić ich identyfikację w stosunku do poszczególnych priorytetów (w przypadku IP) lub działań oraz projektów (w przypadku IP/II/IW).

IP/II/IW nie będące państwowymi jednostkami budżetowymi gromadzą środki na realizację PO liŚ na wyodrębnionych rachunkach/subkontach otworzonych wyłącznie do obsługi poszczególnych działań (również jeśli IP/II/IW odpowiada za więcej niż jeden priorytet/działanie). Również w tym przypadku operacje księgowane na danym rachunku powinny umożliwić ich identyfikację w stosunku do poszczególnych działań oraz projektów.

Porozumienia międzyinstytucjonalne zawierają zapisy umożliwiające IZ zalecenie wstrzymania, do czasu wyjaśnienia, operacji bankowych związanych z PO liŚ na rachunku bankowym w sytuacji, gdy system realizacji PO liŚ nie gwarantuje należytego bezpieczeństwa przekazywanych środków.

Każdy beneficjent (nie będący państwową jednostką budżetową) zobowiązany jest do podania w umowie o dofinansowanie informacji o rachunku bankowym, który służył będzie do obsługi realizowanego przez siebie projektu. Może być to dotychczasowy rachunek beneficjenta lub/i specjalnie otworzony w tym celu rachunek (w zależności od zapisów umowy). W sytuacji, gdy umowa o dofinansowanie przewiduje przekazanie dofinansowania w formie zaliczki beneficjent zobowiązany jest do podania w umowie o dofinansowanie informacji o rachunku bankowym, który służył będzie wyłącznie do obsługi otrzymywanych transz zaliczki. Rachunek ten musi być oprocentowany, a odsetki narosłe od środków przekazanych beneficjentowi w formie zaliczki będą pomniejszały kwoty dotacji rozwojowej przekazywanej danemu beneficjentowi w ramach kolejnych płatności. Operacje księgowane na ww. rachunkach powinny umożliwić ich identyfikację w stosunku do danego projektu.

#### 5.4. Odsetki

Odsetki mogą powstać w następujących przypadkach:

1. Odsetki narosłe od przekazanych środków:

- odsetki narosłe od środków przekazanych poszczególnym IP II/IW w formie dotacji rozwojowej (zaliczki) – jeśli utrzymywane są na wyodrębnionych, oprocentowanych rachunkach bankowych, podlegają zwrotowi w terminach i na rachunek bankowy wskazany przez dysponenta środków lub pomniejszają kolejną transzę przekazywanej dotacji rozwojowej;
- odsetki narosłe od środków przekazanych beneficjentowi w formie dotacji rozwojowej (zaliczki). Odsetki te pomniejszają kwotę kolejnych wypłat na rzecz beneficjenta zgodnie z zasadami określonymi w umowie o dofinansowanie;

2. Odsetki karne i umowne<sup>5</sup>:

- odsetki naliczone za okres, o którym mowa w art. 211 ust. 1 ustawy o FP (dalej zwane odsetkami umownymi). Odsetki te **nie pomniejszają** kwoty wydatków kwalifikowalnych wykazywanych w poświadczeniu i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność sporządzanym przez instytucję weryfikującą wniosek beneficjenta o płatność;
- odsetki naliczone za okres po upływie terminu do zwrotu, o którym mowa w art. 211 ust. 1 ustawy o FP (dalej zwane odsetkami karnymi). Odsetki te **pomniejszają** kwoty wydatków kwalifikowalnych wykazywanych w poświadczeniu i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność sporządzanym przez instytucję weryfikującą wniosek beneficjenta o płatność.

Każda z instytucji prowadzi rejestr kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych, jak również rejestr odsetek od tych kwot w podziale na „odsetki karne” oraz „odsetki umowne”.

---

<sup>5</sup> Zasady wykorzystania tych odsetek zostaną opracowane w terminie późniejszym

## Rozdział 6 - Wnioskowanie o płatność w ramach PO liŚ

Zgodnie z art. 202 ustawy o FP, środki pochodzące z UE przeznaczone na realizację PO mogą być wykorzystane na:

- 1) finansowanie wydatków państwowych jednostek budżetowych (w ramach ich limitów wydatków określonych w ustawie budżetowej na dany rok),
- 2) dotacje rozwojowe dla jednostek sektora finansów publicznych oraz innych podmiotów, będącymi beneficjentami tych środków, a także dla podmiotów, którym w ramach programu operacyjnego została powierzona na podstawie porozumienia lub umowy realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów. Dotacje te mogą być przekazywane w formie zaliczki lub refundacji poniesionych wydatków. Warunki udzielania zaliczki określa w każdym przypadku umowa o dofinansowanie.

Sytuacja opisana w pkt. 1 dotyczy realizacji wydatków przez IZ, IP, IP II/IW będących państwowymi jednostkami budżetowymi oraz GDDKiA w ramach Planów Działań PT, jak również tych i innych beneficjentów będących państwowymi jednostkami budżetowymi realizującymi projekty w ramach pozostałych priorytetów PO liŚ. Sytuacja opisana w pkt. 2 dotyczy realizacji wydatków ponoszonych przez pozostałych beneficjentów realizujących projekty w ramach PO liŚ oraz IP II/IW nie będących państwowymi jednostkami budżetowymi i uczestniczących w przekazywaniu środków finansowych w ramach PO liŚ.

W każdym przypadku beneficjent realizujący projekt (za wyjątkiem IZ, która występuje z odpowiednim wnioskiem o płatność w ramach swoich struktur), w tym Roczny Plan Działań PT, występuje do odpowiedniej instytucji w systemie z wnioskiem beneficjenta o płatność, który może dotyczyć (poza pełnieniem funkcji sprawozdawczej):

- rozliczenia zaliczki (i ewentualnie przyznania kolejnej jej transzy) - zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO liŚ – w celu rozliczenia całości lub części przyznanых transz zaliczek i jednocześnie części wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji projektu;
- płatności pośredniej – zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO liŚ – w celu refundacji części wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji projektu;
- płatności końcowej – zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO liŚ – w celu refundacji ostatniej części lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji projektu.

W zależności od tego, czy wydatki ponoszone są na realizację Planów Działań PT czy też projektów w ramach innych priorytetów, postępuje się zgodnie z jednym z poniższych sposobów.

Prawidłowo sporządzone i zatwierdzone (zgodnie z wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO liŚ) wnioski o płatność beneficjentów (w tym GDDKiA i PKP PLK S.A.) agregowane są przez IP II/IW w postaci poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IP II/IW do IP, z wyszczególnieniem poszczególnych działań (wzór w załączniku nr 2 do *Zaleceń...*).. Dokument ten przekazywany jest do IP w terminie przez nią ustalonym. IP II/IW, PKP PLK S.A i GDDKiA przygotowuje ponadto wniosek beneficjenta o płatność (określony w załączniku do *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości PO liŚ*) dotyczący wydatków poniesionych przez siebie w ramach Roczno-go Planu Działań PT i składa go do IP w terminach wynikających z umowy o dofinansowanie.

Po otrzymaniu ww. dokumentów przez IP, dokonuje ona ich weryfikacji a następnie agreguje je w formie poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność okresową od IP do

IZ/IC, z wyszczególnieniem poszczególnych priorytetów (wzór dokumentu przedkładanego przez IP do IZ określa załącznik nr 3 do *Zaleceń ...* Wzór dokumentu przedkładanego przez IP bezpośrednio do IC określiła i przekazała IC). Następnie IP sporządza i przekazuje odpowiednio do IZ:

- poświadczenie i deklarację wydatków oraz wniosek o płatność od IP do IZ w terminie 18 dni kalendarzowych (data wpływu dokumentu do IZ) od dnia zakończenia okresu, za jaki dokument jest składany, w odniesieniu do priorytetów, za które jest odpowiedzialna – na podstawie zagregowanych informacji z zatwierdzonego analogicznego dokumentu od IP II/IW, ale odnoszącego się do poszczególnych działań. Dokument ten powinien obejmować okres kwartału kalendarzowego. W przypadku, gdy w danym okresie IP II/IW lub IP nie poświadczyła wydatków, przekazuje do IP lub IZ w powyższym terminie oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik nr 5. IZ otrzymuje ponadto do wiadomości kopie poświadczeń i deklaracji wydatków oraz wniosków o płatność przesyłanych bezpośrednio od IP do IC;
- wniosek beneficjenta o płatność od IP do IZ (określony w załączniku do *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości PO liS*), w terminach wynikających z umowy o dofinansowanie) w odniesieniu do wydatków poniesionych przez siebie, IP II/IW, PKP PLK S.A. i GDDKiA w ramach Rocznego Planu Działań PT. Do niniejszego wniosku dołączane są jedynie dokumenty księgowe, które poświadczają poniesienie wydatków w ramach Rocznego Planu Działań PT przez IP a w odniesieniu do wydatków poniesionych przez IP II/IW, PKP PLK S.A. i GDDKiA - tylko dokumenty wymagane na podstawie umowy o dofinansowanie. Część sprawozdawcza wniosku beneficjenta o płatność przedkładanego do IZ zawiera informacje w zakresie wszystkich działań zrealizowanych w ramach Rocznego Planu Działań PT w danym sektorze (a nie tylko przez IP);

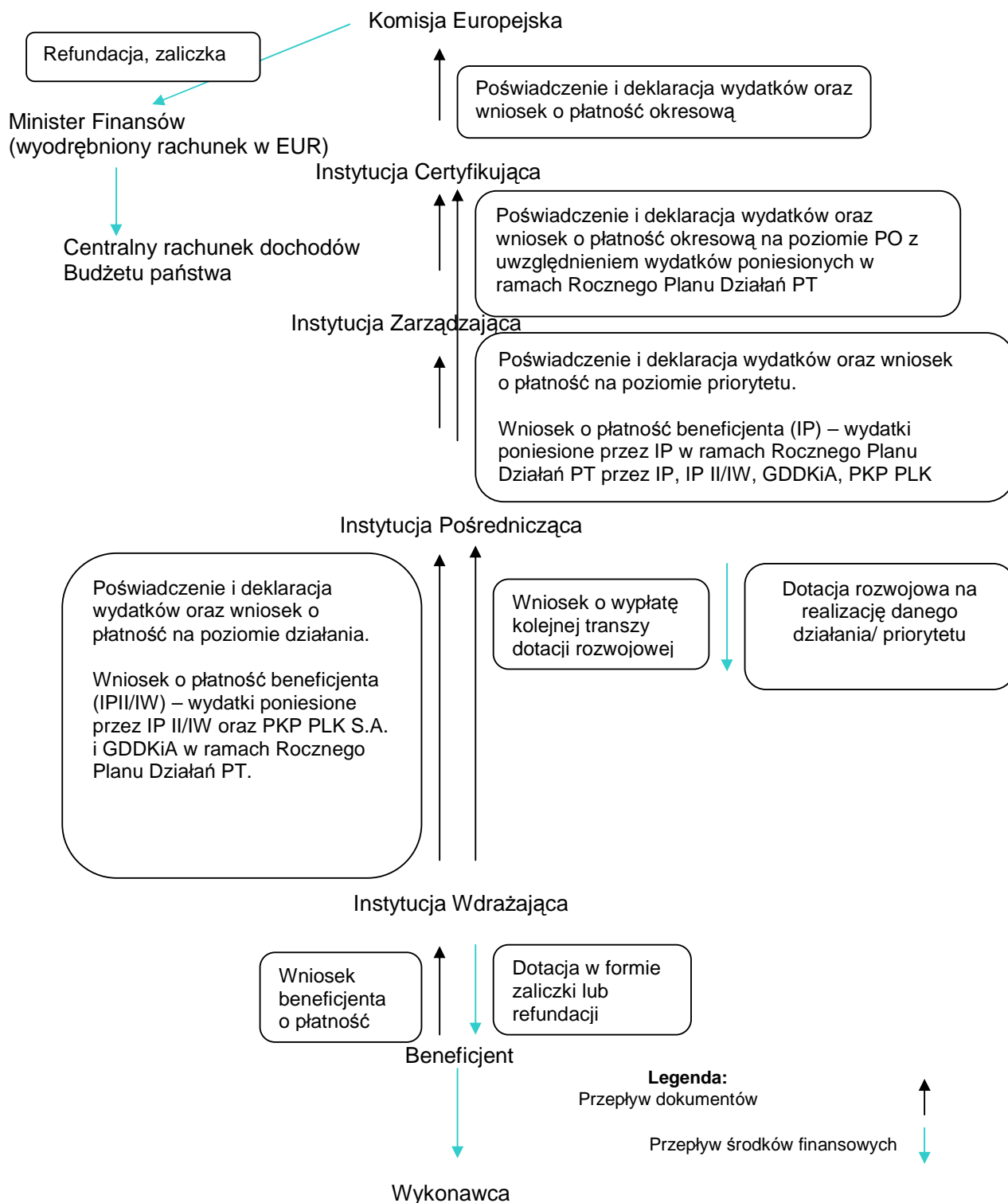
Po otrzymaniu dokumentów, które kierowane są do IZ, dokonuje ona ich weryfikacji oraz na podstawie zatwierdzonych dokumentów oraz własnego wniosku o płatność w zakresie poniesionych przez siebie wydatków w ramach Rocznego Planu Działań PT, agreguje je w formie poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IZ do IC. IZ przekazuje przedmiotowy dokument do IC w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia zakończenia okresu, za jaki dokument jest składany. W przypadku stwierdzenia błędów/braków formalnych w poświadczeniu i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IP do IZ, IZ dopuszcza możliwość korekty dokumentu przez IP w trybie roboczym przez upoważnioną osobę (wskazaną w karcie wzorów podpisów) w siedzibie IZ.

Na każdym poziomie weryfikacji ww. dokumentów, instytucja dokonująca weryfikacji i poświadczenia pomniejsza wnioskowaną kwotę na zasadach i w wysokościach, o których mowa w podrozdziale 5.4, w rozdziale 7 oraz w *Zaleceniach w zakresie sposobu korygowania wydatków nieprawidłowo poniesionych w ramach PO liS*. Pomniejszenie dokonywane jest jednokrotnie przez instytucję weryfikującą wniosek.

Ponadto zgodnie z zapisami porozumień międzyinstytucjonalnych IZ może zwrócić się do IP o przekazanie w uzgodnionych terminach i formie zbiorczego zestawienia wszystkich operacji finansowych dotyczących priorytetów.

Poniższy rysunek ilustruje schemat przepływu dokumentów stanowiących podstawę wnioskowania o płatności wraz z przepływem środków w ramach PO liS.

**Rys. 2 Schemat przepływu poświadczeń i deklaracji wydatków oraz wniosków o płatności wraz z przepływem środków w ramach PO IiS**



## **Rozdział 7 - Zwrot kwot i rejestr kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych**

Szczegółowe zasady dotyczące nakładania korekt finansowych, wydawania decyzji o zwrocie na podstawie art. 211 ustawy o FP, egzekwowania i rejestrowania kwot podlegających procedurze odzyskiwania lub wycofanych określa dokument *Zalecenia w zakresie sposobu korygowania wydatków nieprawidłowo poniesionych w ramach PO liŚ*. Poniżej podano jedynie ogólne informacje lub informacje uzupełniające.

### **7.1. Ścieżka zwrotów**

Beneficjent nie będący państwową jednostką budżetową otrzymuje środki na realizację projektu w ramach dotacji rozwojowej. Zgodnie z art. 106 ust. 2 ustawy o FP dotacja stanowi wydatek budżetu państwa podlegający szczególnym zasadom rozliczania.

W myśl § 19 ust.1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno prawną (Dz.U.Nr 116 poz. 783 z późn. zm.) uzyskane przez państwowe jednostki budżetowe zwroty wydatków dokonanych w tym samym roku budżetowym przyjmowane są na rachunki bieżące wydatków i zmniejszają wykonanie wydatków w tym roku budżetowym (z zastrzeżeniem ust.3). Zgodnie natomiast z § 19 ust.2 ww. rozporządzenia uzyskane zwroty wydatków dokonanych w poprzednich latach budżetowych są przyjmowane na rachunki bieżące dochodów i podlegają odprowadzeniu na dochody budżetu państwa, w terminach określonych odrębnymi przepisami.

### **7.2. Rejestr kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych**

Zgodnie z art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, państwo członkowskie dokonuje korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w operacjach dokonywanych w ramach realizacji PO. Korekty te polegają na anulowaniu części lub całości wkładu publicznego w ramach PO. Uwolnione w ten sposób zasoby funduszy mogą być ponownie wykorzystane na PO, jednakże nie mogą zostać wykorzystane na operację poddaną wcześniej korekcie lub, gdy korekta dotyczyła nieprawidłowości systemowej, na wszystkie operacje w ramach całości lub części priorytetu, w obrębie której wystąpiła ta nieprawidłowość.

Kwoty wycofane to kwoty, które pomniejszają deklarację wydatków niezależnie od ich faktycznego odzyskania.

Kwoty podlegające procedurze odzyskiwania to kwoty, które pozostają w deklaracji wydatków do momentu ich odzyskania. Pomniejszana jest pierwsza deklaracja wydatków po odzyskaniu kwoty, poprzez pomniejszenie o kwotę do odzyskania następnej płatności do beneficjenta lub otrzymanie fizycznego zwrotu środków od beneficjenta.

Zgodnie z zapisami art. 20 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006, w terminie do 31 marca każdego roku IC przesyła do KE *Roczne oświadczenie o wycofanych i odzyskanych kwotach oraz kwotach poddanych procedurze odzyskiwania* (zał. XI do ww. rozporządzenia). Powyższa deklaracja określa, w odniesieniu do każdego priorytetu:

- a) kwoty wycofane z deklaracji wydatków przedłożonych w poprzednim roku po anulowaniu całości lub części wkładu publicznego dla operacji;
- b) kwoty odzyskane, które zostały odliczone od tychże deklaracji wydatków;
- c) kwoty podlegające procedurze odzyskiwania na dzień 31 grudnia poprzedniego roku, ujęte w porządku lat wydania zlecenia windykacji.

Każda z instytucji wraz z poświadczeniem i deklaracją wydatków oraz wnioskiem o płatność przekazuje do instytucji wyższego szczebla rejestr kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych, jak również informację o wysokości odsetek karnych oraz odsetek umownych..

Rejestr kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych aktualizowany jest każdorazowo przez daną instytucję w oparciu o informacje, o których mowa w *Zaleceniach w zakresie sposobu korygowania wydatków nieprawidłowo poniesionych w ramach PO IiŚ*. Rejestr kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych prowadzony jest w module *Rejestr obciążeń* w KSI SIMIK 07-13 oraz zgodnie ze wzorem określonym w tabeli 6 i 7, stanowiącej część poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność, w formie papierowej.

## **Rozdział 8 – Załączniki**

1. Wzór formularza Prognoz Płatności;
- 1a. Instrukcja wypełniania Prognoz Płatności;
- 2a. Wzór poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IP II/IW do IP;
- 2b. Tabela środków odzyskanych i wycofanych od IP II/IW do IP;
- 3a. Wzór poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IP do IZ;
- 3b. Tabela środków odzyskanych i wycofanych od IP do IZ;
4. Instrukcja wypełniania załącznika 2 i 3;
- 4a. Karta wzorów podpisów;
- 4b. Zestawienie wypłaconych i rozliczonych zaliczek;
- 4c. Instrukcja do Zestawienia wypłaconych i rozliczonych zaliczek;
5. Wzór oświadczenia.